

El «de» regit

JOSEP RUAIX I VINYET

Hi ha una sèrie de termes (substantius, adjectius, participis, verbs i locucions verbals) que regeixen la preposició **de**, és a dir, que demanen un altre terme introduït per aquesta preposició. Existeixen també locucions prepositives que integren aquesta mateixa partícula. Doncs bé, darrerament es nota una tendència en el castellà (si bé condemnada per alguns tractadistes: vegeu C. Arroyo – F.J. Garrido, *Libro de estilo universitario*, Madrid 1997), que provoca el corresponent mimetisme en el català, a canviar *de* per *a*, fenomen que implica una impropietat i que, doncs, cal desaconsellar.

Aquest problema ja el vam tractar en les nostres *Observacions crítiques i pràctiques sobre el català d'avui*, vol. 1, Moià 1994, pp. 45-46 (reproduït dins LLENGUA NACIONAL, núm. 36, p. 26, i dins el *Compendi de normes d'estil*, de R. Sangles, Barcelona 2008, p. 133). Després ho ampliarem dins el nostre manual *Català complet*, vol. 2, Moià 1998 (1ª ed.) / Barcelona 2007 (2ª ed.), pp. 258-259. També se n'havia adonat Jaume Vallcorba i Rocosa (cf. «Bloc Maragall», 25-12-1996).

De fet, la tendència continua i, bo i observant l'ús lingüístic contemporani, hem anat anotant més casos del fenomen. Per això ara creiem oportú d'oferir-ne una llista bastant més llarga,

advertint, és clar, que encara és ampliable. Seguim l'ordre alfabètic de termes regents (o de locucions que integren la preposició en qüestió):

- **a diferència de**: *A diferència del que passa amb la resta de...* (no «A diferència al que passa...»). Vegeu també *diferent de*.
- **acolliment** (o **acol·lença**, **acollida de**): *Es tracta d'un acolliment cordial de l'acció divina en la seva vida* (no «Es tracta d'un acolliment cordial a l'acció divina...»).
- **adjuvant de**: *En diversos assaigs clínics en els quals s'ha avaluat l'efecte de l'interfó-alfa com a adjuvant de la quimioteràpia en pacients oncològics...* (no «com a coadjuvant a la quimioteràpia»).
- **agressió de**: *... tendim a l'agressió constant d'allò que és el patrimoni més distintiu de les persones* (no «tendim a l'agressió constant a allò que és»).
- **al·legoria de**: *... va començar la cercavila, amb genets, carros, carrosses i al·legories de la vida del camp* (no «al·legories a la vida del camp»).
- **anàlisi de**: *anàlisi de la llei de museus* (no «anàlisi a la llei de museus»).
- **antítesi de**: *Nietzsche i Sòcrates són l'antítesi completa d'una filosofia sedentària* (no «antítesi completa a una filosofia sedentària»).
- **apologia de**: *no autoritzar cap manifestació d'apologia del terrorisme* (no «cap manifestació d'apologia al terrorisme»).
- **aprenentatge de**: *un aprenentatge de la vida cristiana* (no «un aprenentatge a la vida cristiana»).
- **atac de (tenir, patir un)**: *Va tenir un atac de cor* (no «un atac al cor»).
- **calcat de**: *Com veiem, aquestes paraules són calcades de les que C. havia adreçat feia poc a G.* (no «són calcades a les que»).
- **classificació de**: *... la classificació d'aquest punt pot venir del fet de...* (no «la classificació a aquest punt»).

— **colofó de**: *Aquesta victòria ha estat el millor colofó d'un any de celebracions* (no «colofó a un any de celebracions»).

— **complement de**: *Com a complement d'aquesta finalitat, pretenia...* (no «complement a aquesta finalitat»). Vegeu també *complementari de*.

— **complementari de**: *dades complementàries de les que ofereixo* (no «dades complementàries a les que ofereixo»). Vegeu també *complement de*.

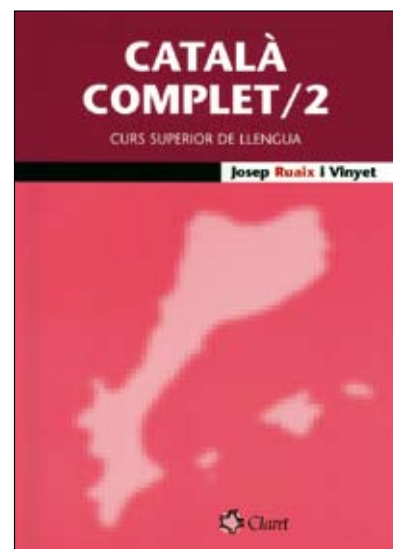
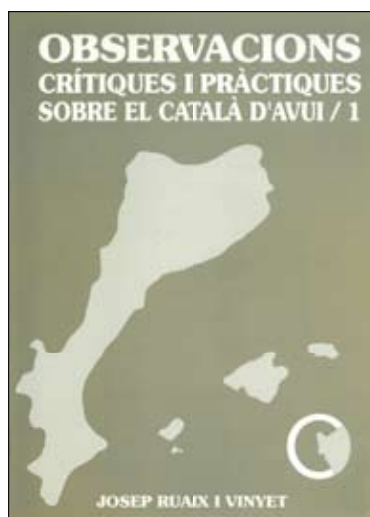
— **condemna de**: *... després d'una condemna dels desagradables fets esdevinguts al cementiri de Sueca...* (no «després d'una condemna als desagradables fets»).

— **contemporani de**: *una obra contemporània del «Retaule de santa Llúcia»* (no «una obra contemporània al «Retaule de santa Llúcia»»).

— **contradictori de**: *unes tesis contradictòries d'unes altres* (no «unes tesis contradictòries a unes altres»).

— **contrapartida de**: *El mètode pretenia ser exactament la contrapartida dels diàlegs socràtics...* (no «la contrapartida als diàlegs socràtics»).

— **contrapunt de**: *Això és el contrapunt d'allò* (no «Això és el contrapunt a allò»).

- **correcció de:** *Per tant, el verset 6 no podria ser una correcció del verset 2?* (no «una correcció al verset 2?»).
  - **cosit de** (en sentit figurat i indicant matèria amb què quelcom se suposa «cosit»): *una serralada cosida de túnels* (no «cosida a túnels»). En canvi: *cosir algú a punyalades* (indicant acció amb què quelcom se suposa «cosit»).
  - **crítica de:** ... *feia una crítica del nacionalisme* (no «una crítica al nacionalisme?»).
  - **denúncia de:** *Sabia que la seva presència era una denúncia d'aquella situació* (no «una denúncia a aquella situació?»).
  - **derogació de:** *una derogació de les regles* (no «una derogació a les regles?»).
  - **desmerèixer de:** ... *poetes excel·lents que no desmereixen dels de cap altra cultura* (no «que no desmereixen als de cap altra cultura?»).
  - **diferent de:** *unes circumstàncies molt diferents de les actuals* (no «molt diferents a les actuals?»). Vegeu també *a diferència de*.
  - **donar testimoni de:** ... *l'esdeveniment del qual els textos donen testimoni...* (no «l'esdeveniment al qual els textos donen testimoni?»).
  - **dret de:** *factures a disposició de qui hi tingui dret d'accés* (no «factures a disposició de qui hi tingui dret a accés?»).
  - **elogi de:** *elogi de tal personatge* (no «elogi a tal personatge?»).
  - **en comparació de:** ... *hi havia persones molt santes, en comparació de les quals jo era una perduda...* (no «en comparació a les quals?»).
  - **en ares de:** ... *la seva mort en ares de la fe...* (no «la seva mort en ares a la fe?»).
  - **en honor de:** *unes festes en honor de Cèsar* (no «unes festes en honor a Cèsar?»).
  - **en suport de:** *un recital en suport de les víctimes* (no «en suport a les víctimes?»; notem que *en suport de* és una espècie de locució prepositiva provinent de la loc. verbal *donar suport a*).
  - **enfrent de:** ... *perquè l'euro tenia una cotització molt elevada enfront del dòlar...* (no «una cotització molt elevada enfront al [o, pitjor, front al] dòlar?»).
  - **entorn de:** *una conversa entorn de la qüestió tal* (no «una conversa entorn a la qüestió tal?»).
  - **equivalent (substantiu) de:** *Cada dia llegeixes l'equivalent de quatre pàgines* (no «l'equivalent a quatre pàgines?»). Ara bé, sí que és correcta la prep. *a* quan *equivalent* és adjectiu: *Una expressió equivalent a una altra*.
  - **escapar de:** *escapar de tot control* (no «escapar a tot control?»).
  - **esment de:** *En aquesta taula podem observar l'esment dels fenòmens de la «focalització» i la «tematització»...* (no «l'esment als fenòmens de?»). Vegeu també *fer esment de i menció de*.
  - **excepció de:** *L'excepció d'aquesta norma és...* (no «L'excepció a aquesta norma és...?»).
  - **explicació de:** *Partint d'aquestes dades, proposarem una explicació d'aquest fenomen* (no «una explicació a aquest fenomen?»).
  - **fer cas de:** *Ells no fan cas del seu pare* (no pas «Ells no fan cas al seu pare?»). *No fan cas del calendari* (no pas «No fan cas al calendari?»). Conseqüentment, la pronominalització s'ha de fer amb el pronom feble adverbial *en*, que pot anar, això sí, acompanyat d'un datiu possessiu: *Ells no li'n fan cas* (dialectalment, *Ells no n'hi fan cas*; no «Ells no li fan cas») o *Ells no en fan cas*.
  - **fer cas omís de:** *Vosaltres feu cas omís dels nostres consells* (no «feu cas omís als nostres consells?»).
  - **fer esment de:** *També es pot fer esment de tal altra circumstància* (no «També es pot fer esment a tal altra circumstància?»). Vegeu també *esment de*.
  - **fer tuf de:** *Aquell autoritarisme que feia tant tuf de repressió irracional i inútil...* (no «que feia tant tuf a repressió irracional i inútil?»).
  - **fonament de:** *procedir d'una idea com a fonament d'una altra* (no «com a fonament a una altra?»).
  - **goigs de:** *Goigs de sant Galderic* (no «Goigs a sant Galderic?»).
  - **indicació de:** *una indicació del camí correcte* (no «una indicació al camí correcte?»).
  - **interpretació de:** *Igualment, la interpretació que dónes del fet de la relació entre la gent de Catalunya*
- i la gent de València em sembla en aquest cas fora de lloc...* (no «la interpretació que dónes al fet de la relació?»).
- **interrogatori de:** *procedir a l'interrogatori d'un testimoni* (no «procedir a l'interrogatori a un testimoni?»). Però s'ha d'admetre la prep. *a*, per a evitar l'ambigüitat (cf. més avall, **por de**), en casos com aquest: *És escaient de situar el discurs en el marc dels interrogatoris als testimonis...*
  - **jurament de:** *el jurament de la bandera* (no «el jurament a la bandera?»).
  - **menció de:** *En el missatge papal no es feia cap menció del sacerdoti* (no «cap menció al sacerdoti?»). Vegeu també *esment de i fer esment de*.
  - **menyspreu de:** *sobrevaloració de les pròpies capacitats i menyspreu del perill* (no «i menyspreu al perill?»).
  - **olor de:** *olor de gas* (no «olor a gas?»; en aquest cas, la prep. *a* constitueix pròpiament un gal·licisme, denunciat també per la normativa castellana).
  - **opositor de:** *Assassinada a Haití una destacada opositora d'Aristide* (no «opositora a Aristide?»).
  - **persecució de:** *Després de trenta-sis anys de persecució de tot allò que podia semblar indígena...* (no «persecució a tot allò que podia semblar indígena?»).
  - **por de** (especialment, **tenir por de**): *tenir por dels enemics* (no «tenir por als enemics?»). *Creix entre la població la por d'un bany de sang* (no «la por a un bany de sang?»). Ara bé, s'ha de reconèixer que pot haver-hi contextos en què la preposició *de* generi ambigüitat (p.e., *la por dels enemics*: ¿la que hom té envers els enemics, o la que els enemics tenen?; en el primer cas, el valor del *de* s'anomena de genitiu objectiu, i en el segon, de genitiu subjectiu), cosa que hi justifica l'ús de la preposició *a*: *la por als enemics*. Paral·lelament, també s'admet la pronominalització amb els datius.
  - **potenciament de:** *Amb la participació activa de la dreta espanyola i el consentiment de l'esquerra centralista, eixe procés jurídic va anar acompanyat del potenciament d'un moviment demagògic i violent amb la finalitat de neutralitzar les il·lusions de recuperar-nos com a poble que s'havien congriat en els carrers*

valencians (no «potenciament a un moviment demagògic i violent»).

- **precedent de:** *Els títols precedents del que comentem...* (no «Els títols precedents al que comentem...»).
- **prendre's la molèstia de:** *Qui utilitza aquestes paraules en català demostra que sap què vol dir i com s'usen, i no es pren la molèstia d'explicar què signifiquen...* (no «i no es pren la molèstia a explicar»).
- **promoció de:** *... Aquest costum sorgí a partir de l'assistència massiva de públic arran de la promoció que es féu de la processó (de Verges) en la segona meitat del segle XX* (no «arran de la promoció que es féu a la processó»).
- **psicosi de:** *S'estén una psicosi de possibles atacs terroristes* (no «S'estén una psicosi a possibles atacs terroristes»).
- **rebuig de:** *Es va acordar el rebuig de la seva proposta* (no «el rebuig a la seva proposta»)
- **refutació de:** *Els advocats del president envien al Congrés una exhaustiva refutació de l'informe de Starr* (no «una exhaustiva refutació a l'informe»).
- **repàs de:** *Cada dia faig un repàs de la premsa* (no «Cada dia faig un repàs a la premsa»; però sí que és correcta una frase com *Donarem una repassada al menjador, que hi ha molta pols*).
- **ressenya de:** *... com ja va posar de relleu G.C. en la seua ressenya del*

primer d'aquests treballs (no «en la seua ressenya al primer d'aquests treballs»).

- **risc de:** *el risc de perdre la vida* (no «el risc a perdre la vida»).
- **simètric de** (o **amb**): *una figura simètrica d'una altra, o amb una altra* (no «una figura simètrica a una altra»).
- **solidari de:** *La tesi de la substància com a subjecte és solidària de la tesi segons la qual veritat és la totalitat* (no «és solidària a la tesi»).
- **solució de:** *Cuba ofereix als Estats Units negociar una solució conjunta de l'afer de l'emigració* (no «una solució conjunta a l'afer de l'emigració»).
- **suplement de:** *La responsabilitat no és un atribut del subjecte, el suplement d'una base existencial prèvia, sinó la subjectivitat mateixa del subjecte* (no «el suplement a una base existencial prèvia»).
- **susceptibles de:** *fets susceptibles de tota mena d'interpretacions* (no «fets susceptibles a tota mena d'interpretacions»).
- **temor de** (cf. *por de*).
- **tenir por de:** *vegeu por de.*
- **tenir regust de:** *... tot allò que tingui regust de gnosi...* (no «tot allò que tingui regust a gnosi»).
- **tractament de:** *Volia parlar del tractament informatiu d'unes declaracions fetes pel papa Benet XVI...* (no «del tractament informatiu a unes declaracions»).

- **transgressió de:** *El registre vulgar es caracteritza no sols per les transgressions de la norma lingüística, sinó també de la norma social* (no «transgressions a la norma lingüística..., a la norma social»).
- **treure profit de:** *treure profit dels anys* (no «treure profit als anys»).

Semblantment, s'han de construir amb *de* (no amb *a*) les locucions modals *de dos* (p.e., *un secret de dos*) i, en general, *de gust* (p.e.: *Que vagi de gust. Riure de gust. He vingut molt de gust a saludar-vos. Menjar de gust. Venir [una cosa] de gust. Càrrega de gust, no pesa*). També els conjunts *de motor* (p.e., *una barca de motor*), *de piles* (p.e., *un tocadiscos de piles*) i similars (que, per calc del francès, alguns construeixen amb *a*).

Per acabar, induïm una regla que es pot aplicar a bastants dels casos vistos en la llista precedent: la construcció 'verb + complement directe' equival a la construcció 'nom + preposició *de* (no *a*)'. Exemples: *acollir l'acció divina = acolliment de l'acció divina* (no «acolliment a l'acció divina»); *analitzar una llei = anàlisi d'una llei* (no «anàlisi a una llei»); *aprendre un ofici = aprenentatge d'un ofici* (no «aprenentatge a un ofici»); *complementar una cosa = complement d'una cosa* (no «complement a una cosa»); etc. I formulem una recomanació encara més general: mireu d'usar correctament la preposició que comporten determinades estructures, que és *de* i no pas *a*. ♦